

سرشناسه : شاملی، موسی، ۱۳۳۴ -
 عنوان قراردادی : زیارتنامه اربعین، شرح
 عنوان و نام پدیدآور : شرح زیارت اربعین / موسی شاملی؛ ویراستار علمی حسن
 اردشیری لاجیمی.
 مشخصات نشر : قم: سیدجمال الدین اسدآبادی، ۱۳۹۷.
 مشخصات ظاهری : ۲۹۸ ص:؛ ۵/۱۴×۵/۲۱ س.م.
 شابک : ۲۰۰۰۰۰ ریال: ۹۷۸-۹۶۴-۵۶۶۰-۹۴-۷
 بیت فهرست ریزی: فیفا
 موضوع : حسین بن علی (ع)، امام سوم، ۴ - ۶۱ هجری — زیارت نامه ها
 موضوع : زیارت نامه اربعین — نقد و تفسیر
 رده بندی دزگه : ۲۷۱ / ۱۳۹۷/۷/۱ ش ۴ الف
 رده بندی دیویی : ۲۹۷/۲
 شماره کتابشناسی ملی : ۴ ۲۶۷۷

نام کتاب: شرح زیارت اربعین

مؤلف: حجت الاسلام و امام حسین موسی شاملی

تدوین: حجت الاسلام محمد علی شاملی

ویراستار علمی: دکتر حسن اردشیری لاجیمی

ناشر: سید جمال الدین اسدآبادی

شمارگان: ۱۰۰۰

قطع / صفحه: رقعی ۲۹۸ ص

چاپ: هنارس

نوبت چاپ: نخست

تاریخ چاپ: تابستان ۱۳۹۷

بها: ۲۲۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۶۶۰-۹۴-۷

www.Ketab.ir

فهرست

- پیشگفتار ۱۱
- مقدمه ۱۳
- ایمان زیارت ۱۷
- متمم زیارت اربعین ۱۷
- زائر و قلم چه کسی است؟ ۱۹
- نقش زیارت در سارندگی زائر ۲۱
- اهمیت زیارت اربعین ۲۳
- جایگاه روایی زیارت اربعین ۲۵
- اول: روایت عطیه عوفی ۲۵
- دوم: زیارت صفوان ابن مهران ۳۱
- شرح زیارت اربعین ۳۱
- ولایت یا ولایت ۳۱
- اصل تشریح جهاد برای چیست؟ ۵۶
- خدا یا اور مظلوم است ۵۷
- شهید به چه کسی گویند؟ ۶۰

- ۷۰..... انسان آزاده موفق است.
- ۷۶..... رابطه طغیان و دنیا پرستی
- ۷۹..... فطرت انسانی و مبارزه با نفس و هوی
- ۸۰..... سین (ع) کشته اشک چشم است.
- ۹۱..... امام حسین دوست خدا است
- ۹۷..... کرات در رای اینار گری
- ۱۰۲..... رهبران مردم و انظار شهادت
- ۱۱۰..... آثار و علائم دشمنان امام
- ۱۱۶..... امام حسین چگونه از دنیا حمایت کرد؟
- ۱۲۲..... شکرگزاری نوح (ع) و امام حسین (ع)
- ۱۲۵..... بعضی از صفات برجسته هود(ع)
- ۱۲۹..... امام حسین (ع) وارث ابراهیم خلیل است
- ۱۳۱..... مکالمه امام حسین (ع) با عبیدالله حر جعفی
- ۱۳۶..... امام حجت خدا بر مردم است
- ۱۳۸..... اتمام حجت امام حسین (ع) در روز عاشورا
- ۱۴۲..... حالت مردم قبل از قیام عاشورا
- ۱۴۵..... پشیمانی مردم پس از خطبه حضرت زینب (س)

- تحويل شگفت انگيز در شام ۱۴۵
- مردم بعد از خطبه امام سجاد ۱۴۸
- لعنت اهل آسمان ها بر قاتلين امام حسين (ع) ۱۶۵
- حسين پسر سيد الاوصياء ۱۷۲
- مانند داری بهترین معيار خوبها ۱۷۳
- در خمسينتی چیست؟ ۱۸۴
- آثار حساس و ستايش در امام حسين (ع) ۱۸۸
- وجود امامان و ريژني های مخصوص آنها ۱۸۹
- امام حسين (ع) شهيد مظلوم ۱۸۹
- اهميت وفا کردن به وعده و عهد و پيمان ۱۹۲
- عذاب در لغت و اصطلاح : ۲۰۲
- شرایط امامت ۲۱۷
- حسين (ع) از خاندان علم و فضيلت است ۲۲۳
- بنی امیه و اسلام شناخته دست آنها ۲۲۵
- امام حسين (ع) پناه مؤمنين ۲۲۷
- فرزندان امام حسين (ع)؛ کلمة تقوی ۲۳۹
- اصل امامت اصل و ریشه اعتقادی است ۲۴۶

۲۴۸	رجعت از عقاید امامیه .....
۲۵۷	رجعت برای افراد خاصی است .....
۲۶۰	رأفت پیامبر خدا در هدایت مردم .....
۲۶۷	رف اول و آخر را، امامان معصوم می زنند .....
۲۶۸	دوستی اهل بیت در قرآن و روایات .....
۲۷۸	انسا، دو شخصیتی منافق است .....
۲۷۹	آثار محبت خدا در پیامبر و امامان .....
۲۸۳	کیفیت صلوات بر پیامبر و آل الله علیه و آله .....
۲۸۷	فائده صلوات بر محمد و آل محمد .....
۲۹۴	منابع .....

پیشگفتار

زیارت، عبادتی هدفمند و تعالی بخش است که با گره زدن جان به نسیم روحبخش کوی فرحزای بندگان مقرب و برگزیده خداوند صورت می پذیرد و زائر با تشرّف به مزار آن عبد صالح یا زمزمه زیارتنامه به تهذیب، تحول و تغییر رویّه در رابطه با تبدیل وضعیت موجود به مطلوب و مطلوبتر دست می یابد و این به واسطه توجه و ارتباط با نفس قدسی و تحول آفرینی صورت می پذیرد که فیوضات ربّانی به واسطه او جاری است.

زائر با زیارت از نزدیک یا دُور به نوعی سبکباری و سبکبالی نائل می شود و از پوستِ حُفّت بیرون می آید و بعضاً با عنایت و نظر کیمیا اثر صاحب مزار به سبکبالی صد ساله می رود که آن ذوات مقدسه به اذن حق، یک شب، ره صد ساله می برند ، که در نهضت حسینی(ع) از این مسافران فراوان یافت می شوند. ابن سینا(ره) می گوید: در هنگام زیارت اذهان صفای بیشتر پیدا می کنند و خاطره ها با تمرکز شدیدتری جلوه می کنند و باعث نزدیکی به خداوند می شوند یکی از این زیارات ارزشمند که مملو از معارف شناخت شناسی و هستی شناسی بوده و با استحباب موکد سنت پیاده روی ، نقش بسیار مهم و اثرگذاری در تعالی و صفای روح دارد، زیارت امام حسین(ع) در اربعین هست. بر همین اساس؛ استاد

آیت الله میرزا جواد آقا ملکی تبریزی (ره)، با استناد به حدیث علامت های پنج گانه مؤمن در نقش این زیارت در مراقبات سیر و سلوک اخلاقی می فرمودند:

بر مراقبه کننده لازم است که بیستم صفر (اربعین) را برای خود روز حزن و ماتم قرار داده، بکوشد که امام شهید را در مزار خورشید زیارت کند؛ هرچند تنها یک بار در تمام عمرش باشد.

بواسطه همین توجه علما و بزرگان و اهمیت این زیارت اربعین در سازندگی ساز بمانه ایی شد تا به تحقیق و تفسیر این زیارت نورانی پرداخته و آن را برای آماده سازی به فرزند بزرگوارم حجت الاسلام محمد علی شاملی بسپارم، که الحمدلله با زحمات ایشان این یادداشت ها تدوین گردیده است که جای تقدیر و تشکر دارد، از دوست گرامی آقای دکتر حسن اردشیری لاجیمی که ویراستار این اثر را پذیرفته اند و ناشر محترم تقدیر و تشکر می گردد. خداوند بزرگ را به جهت توفیق در تالیف و گردآوری این مائده الهی به هم ره توشه ای برای حقیق در سفر زندگی و ارمغانی برای هم ارادتمندان و عاشقان کوی حسینی (ع) است، شاکرم.

موسی شاملی

بهار ۱۳۹۷

مقدم

انسان ها برای تعالی و رشد معنوی و البته سازندگی خود محتاج به دو نوع رابطه هستند که همیشه و به طور دائم در سلوک زندگی خود از آن بهره مند می گردند.

۱- رابطه با خدا

۱- رابطه با اولیاء الهی (که سلام خدا بر آنها باد)

چون تنها اظهار اسلام و بدون عمل کردن به اوامر الهی و آسمانی کسر ساز نیست همانطوری که ذکر دائمی انبیاء و اولیاء الهی بر این نیست که علاوه بر ایمان ، عمل صالح هم باید باشد تا انسان را به سمت مقصود رهنمون گردد. به فرمایش استاد علامه حسن زاده آملی ؛ علم و عمل جوهرند و انسان ساز، از این روی هر دوی آنها در کنار هم مبنای رشد و سازندگی هستند.

از امور مهم دیگری که انسان سالک و این ولایت مند به دانستن آن است، توجه به این است که هر امر عبادی، زمان مند بوده و باید در فرصت مطلوب خود، گذاره شود. در غیر این صورت آثاری مترتب بر آن نخواهد بود. به عنوان مثال نماز یومیه وقت خاصی دارد که اگر انجام دادی دگر دوباره از تو نمی خواهند و روزه ی ماه رمضان تنها در آن ماه واجب است و اعمال عبادی؛ نذر عهد و قسم هم، همین طور است. و

کلمه کثرت در آن به کار نرفته است، و آنچه اهمیت دارد، وقت و کیفیت عمل مکلف و سالک الی الله می باشد. ولی در رابطه با ذکر و یاد خدا دستور داده شد که باید زیاد انجام گیرد، علاوه بر این که اعمال عبادی، همان ذکر خدا است، که خداوند پس از این که خودش را به یکتایی به موسی (ع) معرفی کرده اند، فرمود: **إِنِّى أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا** پس از آن فرمود: **اعْبُدْنِى وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِى**^۱ نماز را به یاد من به پا دار. همین در سوره ی احزاب فرمود: **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا**^۲ ای آنهایی که ایمان آوردید زیاد به یاد خدا باشید. یعنی یک لحظه انسان از یاد خدا غافل باشد و در تمام حالات باید یاد خدا باشد.

خداوند متعال در سوره ی آل عمران فرمود: **وَ اذْكُرْ رَبَّكَ كَثِيرًا وَسَبِّحْ بِالْعَشِيِّ وَالْإِبْكَارِ**^۳ یعنی: در عصر و شب و پروردگارت را یاد کن و خدا را تسبیح کن. او را منزه از هر عیب بدان. چون انسان اگر یک لحظه از یاد خدا غافل شود، به انحراف گرایش پیدا می کند.

و اما رابطه با معصومین علیهم السلام؛ برای این است که

۱- طه، آیه ۱۴

۲- احزاب، آیه ۴۱

۳- آل عمران، آیه ۴۱

انسان از طریق این رابطه می تواند رابطه حقیقی با خداوند را تجربه نماید. چون در قرآن تعبیر شدند؛ به عروة الوثقی الهی، ریسمان محکمی که انسان با دستاویز قرار دادن، می تواند به جانب آسمان معنویت و انسانیت و یاد و نام خداوند صعود نماید.

خداوند حوشر سورۀ مائده فرمود: يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَاتَّقُوا إِلَيْهِ الرَّسِيلَةَ وَجَاهِدُوا فِي سَبِيلِهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ
ای کسانی که ایمان آورید! از (مخالفت فرمان) خدا بپرهیزید! و وسیله ای برای تقرب به او بجوئید و در راه او جهاد کنید، باشد که رستگار شوید! و در سورۀ آل عمران فرمود: قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَأَنْتُمْ تَبْتَغُونَ
بگو اگر خدا را دوست دارید، از من پیروی کنید تا خدا شما را دوست بدارد.

در سایه ی رابطه با معصومین (علیهم السلام) انسان می تواند به خدا برسد. که یکی از مهمترین راه ها برای ارتباط با خدا زیارت پیامبر خاتم (ص) و حضرت صدیقه طاهره (س) و ائمه معصومین (علیهم السلام) خواهد بود. زیارات متعددی برای آن بزرگواران، از خود آن ذوات نوریه، برای مسلمانان صادر شده

۱. مائده، آیه ۳۵

۲- آل عمران، آیه ۳۱

کلمه کثرت در آن به کار نرفته است، و آنچه اهمیت دارد، وقت و کیفیت عمل مکلف و سالک الی الله می باشد. ولی در رابطه با ذکر و یاد خدا دستور داده شد که باید زیاد انجام گیرد، علاوه بر این که اعمال عبادی، همان ذکر خدا است، که خداوند پس از این که خودش را به یکتایی به موسی (ع) معرفی کرده اند، فرمود: **إِنِّى أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا** پس از آن فرمود: **عَبْدْنِى وَ أَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِى** نماز را به یاد من به پا دار. هم چنین در سوره ی احزاب فرمود: **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا**؛ ای آنهایی که ایمان آوردید زیاد به یاد خدا باشید. یعنی: یک لحظه انسان نباید از یاد خدا غافل باشد و در تمام حالات باید یاد خدا باشد.

خداوند متعال در سوره ی آل عمران فرمود: **وَ اذْكُرْ رَبَّكَ كَثِيرًا وَ سَبِّحْ بِالْعَشِيِّ وَ الْإِبْكَارِ**؛ یعنی: در عصر و شام، زیاد پروردگارت را یاد کن و خدا را تسبیح کن. و را بنزه از هر عیب بدان. چون انسان اگر یک لحظه از یاد خدا غافل شود، به انحراف گرایش پیدا می کند.

و اما رابطه با معصومین علیهم السلام؛ برای این است که

۱- طه، آیه ۱۴

۲- احزاب، آیه ۴۱

۳- آل عمران، آیه ۴۱

انسان از طریق این رابطه می تواند رابطه حقیقی با خداوند را تجربه نماید. چون در قرآن تعبیر شدند؛ به عروة الوثقی الهی، ریسمان محکمی که انسان با دستاویز قرار دادن، می تواند به جانب آسمان معنویت و انسانیت و یاد و نام خداوند صعود نماید.

• خداوند حوشر سورۀ مائده فرمود: يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَاتَّقُوا إِلَيْهِ الرَّسِيلَةَ وَجَاهِدُوا فِي سَبِيلِهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ
ای کسانی که ایمان آورده اید! از (مخالفت فرمان) خدا بپرهیزید! و وسیله ای براءت بگیرید، به او بجوئید و در راه او جهاد کنید، باشد که رستگا شوید^۱ و در سورۀ آل عمران فرمود: قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَأَنْتُمْ تَنْجَحُونَ^۲ ای پیغمبر بگو اگر خدا را دوست دارید، از من پیروی کنید تا خدا شما را دوست بدارد.

در سایه ی رابطه با معصومین (علیهم السلام) انسان می تواند به خدا برسد. که یکی از مهمترین راه ها برای ارتباط با خدا زیارت پیامبر خاتم (ص) و حضرت صدیقه طاهره (س) و ائمه معصومین (علیهم السلام) خواهد بود. زیارات متعددی برای آن بزرگواران، از خود آن ذوات نوریه، برای مسلمانان صادر شده

۱- مائده، آیه ۳۵

۲- آل عمران، آیه ۳۱